

Editorial

Af Børge Obel

Ledelse & Erhvervsøkonomi nr. 2 er principielt et blandingsnummer og dermed ikke et nummer om videnledelse. På trods af det spiller viden og ledelse af viden en væsentlig rolle i alle fire artikler samt sågar også i Erik Johnsens klumme om Kejserens nyeste klæder.

Den første artikel "Økonomi og viden" af Michael Møller og Niels Chr. Nielsen tager udgangspunkt i, at viden altid har været væsentlig og betydningsfuld for virksomheder og deres drift. De fremhæver imidlertid, at betingelserne for nutidens virksomhed og deres behandling af viden er væsentlig forskellig fra tidligere. Viden spiller også en rolle i den mere traditionelle økonomiske forstand. Det gælder informationens almindelig tilgængelighed i et informationsteknologisk samfund og ikke mindst viden og dens samspil med aflønningsformer og resultatvurdering på såvel de indre linjer i virksomheden som på de ydre finansielle markeder.

I videnssamfundet er præstationsmålinger et meget væsentligt redskab i driften af den moderne virksomhed. Per Nicolai Bukh, Mette Rosenkrands Johansen og Jan Mouritsen diskuterer i artiklen "Multiple integrerede præstationsmålingssystemer: Videnregnskab og balanced scorecard i en softwarevirksomhed" de to modellers forskelle og komplementaritet med udgangspunkt i analysen af en meget interessant case virksomhed Systematic Software Engineering. Såvel videnregnskabet som balanced scorecard er systemer, som supplerer de mere økonomisk orienterede regnskabssystemer,

som traditionelt har været anvendt. Når sådanne nye systemer vinder frem, er det netop med udgangspunkt i, at viden er mere kompliceret, end det man kan læse i de traditionelle regnskaber. Disse nye systemer viser også, at ledelse af den moderne virksomhed kræver samspil mellem traditionelle økonomiske discipliner og mere moderne ledelsesredskaber. Videnregnskabet og balanced scorecard omhandler de samme ting, men bruges forskelligt. Videnregnskabet fortæller om virksomhedens videnressourcer, medens balanced scorecard mere bruges til at styre videnressourcerne. Man kunne måske tale om et eksternt og internt videnregnskab.

I artiklen "Investering i og værdiansættelse af nyopstartede virksomheder" tager Ernst Mörch og Nicolai Wassermann fat på det problem, at i værdiansættelsen af nyopstartede virksomheder, er det historiske grundlag for værdifastsættelsen sparsomt og spinkelt. Det kan man sige, at vi fik bekræftet da IT-boblen bristede for godt et år siden. Baseret på 28 interviews fordelt på ventureselskaber, corporate finance afdelinger og investeringsbanker på det danske marked finder forfatterne, at den strategiske analyse, der indeholder faktorer såsom ledelse, know how, forretningsplanen, og markedets udvikling og adgangsbarrierer er væsentlige faktorer for beslutninger om investering i nyopstartede virksomheder. Disse faktorer har endda større betydning end egentlig værdifastsættelse efter traditionelle modeller for virksomheder på dette stadie.

Carsten Mejer fortsætter med en artikel med titlen "En introduktion til strategisk økonomistyring – It is alive!" I denne artikel knyttes igen viden og information sammen fra såvel det interne regnskab som mere strategiske analyser. Carsten Mejer argumenterer for, at netop dette samspil af forskellige teknikker og informationskilder er nødvendig for den moderne virksomhed.

Det generelle tema i de fire artikler er, at viden er en central størrelse i driften af den moderne virksomhed. Desuden at viden ikke kommer et enkelt sted fra, og det er nødvendigt at kombinere viden fra såvel interne som eksterne kilder, samt at bruge moderne og traditionelle analysemetoder.

Netop samspillet mellem de forskellige metoder er det, der adskiller den succesfulde virksomhed fra den mindre succesfulde virksomhed.

Erik Johnsen er i sin klumme "Kejserens nyeste klæder" meget kritisk med hensyn til den diskussion der har været om ledelse af de fornemste vidensbaserede virksomheder - nemlig universiteter og handelshøjskoler. Han konkluderer med beklagelse, at netop det holistiske syn, som de fire artikler i denne artikel argumenterer for ikke har været til stede i den debat, der på det seneste har været om nye ledelsesformer på universiteter og handelshøjskoler. Han konkluderer, at Kejserens nyeste klæder er befriet for den indsigt i universitetsledelse, der er skabt i de seneste århundreder. Skrædderne er ikke bedragerer som hos H.C. Andersen, de er meget værre stedt: De er selvbedragerer.